

НАВЧАЛЬНИЙ КУРС (<i>Syllabus</i> = ОП + НП + РНПД + розклад + Викладач)		
<i>Група полів</i>	<i>Поле</i>	
Назва	– код у загальноуніверситетському класифікаторі (шифр спец. + рівень освіти {Б/М/А/Д} + шифр дисц. за ОП) + назва за ОП {посилання на місце у <i>Навчальному Плані</i> }	029БВБ7.1. Історія міжнародних відносин
Анотація курсу	– перелік тем [питань], що розглядаються у дисципліні	<p style="text-align: center;">Змістовий модуль 1. Історія міжнародних відносин 1 пол. ХХ ст.</p> <p>Предмет і завдання курсу. Хронологічні рамки курсу. Особливості міжнародних відносин останньої третини ХІХ – початку ХХ ст. Формування воєнно-політичних блоків. Початок Першої світової війни. Загарбницькі плани воюючих блоків. Боротьба за союзників як провідна тенденція дипломатії в період війни. «Українське питання» у політиці воюючих сторін в роки Першої світової війни. Міжнародні відносини наприкінці війни. Сепаратний вихід Росії з війни. Поразка у війні Німеччини та її союзників.</p> <p>Геополітичні зміни у світі після Першої світової війни. Паризька мирна конференція. Версальсько-Вашингтонська система мирних договорів. Створення Ліги Націй. «Українське питання» на Паризькій мирній конференції.</p> <p>Міжнародне становище і зовнішня політика України в 1918-1920 рр. Дипломатична діяльність ЗУНР. Українсько-польські відносини в 1920 р. Ризький мирний договір. Діяльність УСРР на міжнародній арені.</p>

Трансформації Версальсько-Вашингтонської системи у 1920-ті роки. Зовнішньополітична програма фашистського режиму в Німеччині. Криза Версальсько-Вашингтонської системи. Спроби створення системи колективної безпеки в Європі. Аншлюс Австрії. Мюнхенська конференція та її наслідки. Крах політики західних держав щодо умиротворення агресора. Пакт Молотова – Ріббентропа.

Криза у міжнародних відносинах та початок Другої світової війни. Зміцнення геостратегічних позицій СРСР у початковій фазі війни. Вступ СРСР та США у Другу світову війну. Створення антигітлерівської коаліції. Проблеми другого фронту в міжнародних відносинах Великої Британії, США та СРСР. Тегеранська конференція. Створення ялтинсько-потсдамської системи міжнародних відносин. Створення ООН. Закінчення Другої світової війни.

Змістовий модуль 2.

Історія міжнародних відносин 2 пол. ХХ ст. – на початку ХХІ ст.

Геополітичні зміни в світі після Другої світової війни. Становлення біполярної структури міжнародних відносин. Причини і початок «холодної війни». Утворення військово-політичних блоків. Регіональні конфлікти та проблеми їх розв'язання в умовах біполярного світу. Розпад колоніальної системи. Дипломатична боротьба за обмеження ядерних озброєнь.

Міжнародні відносини в першій половині 1970-х років. Гельсінкський процес. Міжнародні відносини у другій половині 1970-х років: наростання суперечностей світового розвитку, загострення «холодної війни» між протилежними системами.

		<p>Нова зовнішня політика СРСР. Перехід у взаємовідносинах між СРСР і США від конфронтації до співробітництва. Антитоталітарні демократичні революції у країнах Східної Європи. Розпад Югославії. Об'єднання Німеччини. Розпад СРСР. Утворення СНД. Закінчення «холодної війни» та її наслідки.</p> <p>Провідні тенденції міжнародних відносин на рубежі століть. Проблема міжнародної безпеки за умов постбіполярних часів. Роль НАТО в світі на початку XXI ст. Поглиблення і розширення європейської інтеграції. Сучасний етап європейської інтеграції. Геополітичне позиціонування Європейського Союзу на початку XXI ст. ООН в системі міжнародних відносин на сучасному етапі.</p> <p>Зовнішня політика України на етапі незалежності. Будапештський меморандум. Відносини України з Росією та країнами СНД. Відносини України зі США та Європейським Союзом. Співробітництво України з міжнародними організаціями. Проблеми євроінтеграції України. Зовнішня політика України під час гібридної війни РФ проти нашої країни.</p>
	– перелік дисциплін, які є передумовою вивчення курсу	Історія України.
	– перелік дисциплін, для яких курс є передумовою	
	– очікуваний результат	<p>У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> – сутність основних проблем історії міжнародних відносин XX – XXI ст.; – основні закономірності розвитку міжнародних відносин; – місце української нації у загальносвітових процесах; – головні завдання зовнішньої політики держав та шляхи їх реалізації;

- основні події в історії міжнародних відносин ХХ – ХХІ ст.;
- зародження та розвиток української зовнішньої політики;
- суть дипломатії, як засобу реалізації зовнішньої політики;
- діяльність історичних осіб, державних діячів, суспільних рухів, політичних партій на міжнародній арені.

вміти:

- узагальнювати, аналізувати і синтезувати інформацію в діяльності, пов'язаній із її пошуком, накопиченням, зберіганням і використанням;
- використовувати методи систематизації, пошуку, збереження, класифікації інформації для різних типів контенту та носіїв;
- застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- навчатися з метою поглиблення набутих та здобуття нових фахових знань;
- всебічно аналізувати історичні процеси, події та факти з наукових позицій їх тлумачення;
- знаходити, опрацьовувати та аналізувати інформацію з різних джерел;
- користуватися категорійно-понятійним апаратом міжнародних відносин;
- всебічно аналізувати міжнародні відносини і зовнішню політику з урахуванням історичного досвіду;
- застосовувати знання основних теорій, доктрин світової політики, загальної міжнародної проблематики для формування власних оцінок міжнародних відносин на сучасному етапі;
- реалізувати свої права та обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свободи людини і

		<p>громадянина в Україні;</p> <p>– зберігати та примножувати моральні, культурні наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.</p>
Місце курсу у НІ	– [розподіл по семестрах]	Третій рік, весняний семестр.
	– обсяг кредитів	5 кредитів.
	– тижневе навантаження (лекції + практична частина)	(2 – 2).
	– форма контролю	Залік.
Зміст курсу	– лекційний курс (тема розділу + питання для самот. роботи)	<p>Тема 1. Вступ. Міжнародні відносини напередодні та під час Першої світової війни. Версальсько-вашингтонська система міжнародних договорів.</p> <p>Питання до теми 1.</p> <p>Колоніальна система на межі століть.</p> <p>Військово-політичний блок «Троїстий союз».</p> <p>Військово-політичний блок «Антанта».</p> <p>Локальні конфлікти у світі кінця ХІХ – початку ХХ ст.</p> <p>Антивоєнні рухи на початку ХХ ст.</p> <p>Українське питання напередодні та під час Першої світової війни</p> <p>Тема 2. Версальсько-вашингтонська система міжнародних договорів.</p> <p>Питання до теми 2.</p> <p>Паризька мирна конференція.</p> <p>Вашингтонська конференція.</p> <p>Українське питання після закінчення Першої світової війни.</p> <p>Тема 3. Міжнародні відносини в міжвоєнний період (1918-1939 рр.).</p> <p>Питання до теми 3.</p>

Буржуазний пацифізм та його роль у міжнародних відносинах у міжвоєнний період.

Локарнський договірний комплекс.

Міжнародні відносини в роки світової економічної кризи (1929-1933 рр.).

Встановлення фашистського режиму в Німеччині, його зовнішньополітична програма.

Спроби створення системи колективної безпеки в Європі.

Аншлюс Австрії.

Мюнхенська конференція та її наслідки.

Радянсько-німецьке зближення. Пакт Молотова – Ріббентропа.

Тема 4. Міжнародні відносини під час Другої світової війни (1939 – 1945 рр.)

Питання до теми 4.

Криза у міжнародних відносинах. Початок Другої світової війни.

Вступ СРСР та США у Другу світову війну.

Створення антигітлерівської коаліції.

Проблема другого фронту в міжнародних відносинах.

Питання майбутнього устрою повоєнного світу у взаємовідносинах союзних держав.

Створення засад ялтинсько-потсдамської системи міжнародних відносин.

Тема 5. Міжнародні відносини в період «холодної війни».

Питання до теми 5.

Геополітичні зміни в світі після Другої світової війни.

Створення Організації Об'єднаних Націй.

Причини і початок «холодної війни».

Німецька проблема в міжнародних відносинах.

Регіональні конфлікти та проблеми їх розв'язання в умовах біполярного світу.

Розпад колоніальної системи. Вихід країн, що визволилися, на міжнародну арену

Тема 6. Міжнародні відносини 70-х – початку 90-х років ХХ ст.: від політики розрядки до посилення конфронтації між протилежними системами. Закінчення «холодної війни»

Питання до теми 6.

Міжнародні відносини в першій половині 1970-х років. Пошуки шляхів розрядки.

Гельсінкський процес. Підписання Заключного акта НБСЄ. Основні принципи Гельсінкського акта та його історичне значення.

Міжнародні відносини у другій половині 1970-х років: Наростання суперечностей світового розвитку.

Радянське вторгнення в Афганістан і зрив політики розрядки. Загострення «холодної війни» між протилежними системами.

Нова зовнішня політика СРСР. Перехід у взаємовідносинах між СРСР і США від конфронтації до співробітництва.

Антитоталітарні демократичні революції у країнах Східної Європи. Розпад Югославії. Об'єднання Німеччини.

Розпад СРСР. Утворення СНД, закінчення «холодної війни» та її наслідки.

Тема 7. Загальні тенденції розвитку міжнародних відносин в умовах пост біполярності

Питання до теми 7.

Провідні тенденції міжнародних відносин на рубежі століть. Проблема міжнародної безпеки за умов глобальних викликів постбіполярних часів.

Роль НАТО в світі на початку ХХІ ст.

Сучасний етап європейської інтеграції.

ООН в системі міжнародних відносин на сучасному етапі.

		<p>Тема 8. Україна в системі міжнародних відносин в кінці ХХ – на початку ХХІ ст. Питання до теми 8. Зовнішня політика України в період становлення незалежності (кінець ХХ — початок ХХІ ст.). Відносини України з Росією та країнами СНД. Відносини України із США та Європейським Союзом. Співробітництво України з міжнародними організаціями. Зовнішня політика України в умовах агресії Росії.</p>
	<p>– навчальна література</p>	<p>Базова</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дещинський Л.Є Міжнародні відносини України: історія і сучасність: Навч. посібник. Ч. 1. – Львів: Бескид Біт, 2002. – 224 с. 2. Дещинський Л.Є Міжнародні відносини України: історія і сучасність: Навч. посібник. Ч. 2. – Львів: Бескид Біт, 2004. – 320 с. 3. Історія міжнародних відносин і зовнішньої політики. ХХ – початок ХХІ ст.: Навч. посіб. / В.Ф. Салабай, І.Д. Дудко, М.В. Борисенко, М.П. Чуб. – К.: КНЕУ, 2006. – 368 с. 4. Крушинський В.Ю. Міжнародні відносини та світова політика в 1945-1980 рр.: Навч. посібник. – К.: Либідь, 2007. – 192 с. 5. Міжнародні відносини та зовнішня політика (1945-70-ті роки): Підручник. – К.: Либідь, 2003. – 560 с. 6. Цветков Г.М. Міжнародні відносини й зовнішня політика в 1917-1945 рр.: Навч. посібник. – К.: Либідь, 1997. – 232 с. <p>Допоміжна</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Демчук П. Міжнародні відносини та проблеми Євроатлантичної інтеграції. - К.: ППП, 2004. 2. Дюррозель Ж.-Б. Історія дипломатії від 1919 року до

наших днів. – К., 2002.

3. Евдокимова Н.П. Между Востоком и Западом: Проблема сепаратного мира и маневры дипломатии австро-германского блока в 1914-1917 гг. – Л.: Изд-во Ленинград. ун-та, 1985.

4. Европа между миром и войной. 1918-1939 / Ред. кол.: П.О. Чубарьян и др. – М.: Наука, 1992.

5. Из истории буржуазной дипломатии и межимпериалистического соперничества в конце XIX и первой половине XX века / Ред. кол.: С.С. Григорцевич и др. – Томск: Изд-во Томского ун-та, 1985.

6. Казанцев Ю.И. Внешняя политика России. XX век. – Новосибирск: НТЛСУ, 2001.

7. Киссинджер Г. Дипломатия: Пер. с англ. – М., 1997.

8. Коппель О.А., Пархомчук О.С. Міжнародні відносини XX століття: Навч. посіб. – К.: Школяр, 1999.

9. Міжнародні відносини та зовнішня політика. 1980-2000 роки. – К., 2001.

10. Мяло К.Г. Россия и последние войны XX века (1989-2000): к истории падения сверхдержавы. – М., 2002.

11. От Мюнхена до Токийского залива: Взгляд на трагические страницы истории Второй мировой войны. – М., 1992.

12. Павлов Н.В. Объединение, или Рассказ о решении германского вопроса с комментариями и отступлениями. – М., 1992.

13. Рощин А. А. Послевоенное урегулирование в Европе. – М., 1989.

14. Советская внешняя политика в годы «холодной войны». – М., 1995.

15. Холодная война: Новые подходы, новые документы. – М., 1995.

Координатори курсу	– ім'я + прізвище координатор {посилання на <i>Profile</i> }	Василь Сажко, к.і.н., доцент https://nupp.edu.ua/page/profil-vikladacha-vasil-sazhko.html
	– ім'я + прізвище асистента координатора {посилання на <i>Profile</i> }	-
Розклад	– період вивчення (дата початку – дата завершення)	08.02.2021 – 23.05.2021
	– тривалість (кількість тижнів)	15
	– тривалість (хв.)	80 хв.
	– аудиторія	Згідно з розкладом
Політика курсу	{посилання на загальні правила допуску та вивчення навчальних курсів на сторінці університету/інституту/факультету} (критерії оцінювання + складові підсумкової оцінки + тощо)	<p>Загальна трудомісткість дисципліни – 100 балів, із них: при підсумковому контролі у вигляді заліку, до 50 балів студент може отримати впродовж семестру, решта 50 балів припадає на підсумковий контроль;</p> <p>1. Поточний контроль. Бали, отримані впродовж семестру, за видами навчальної діяльності розподіляються наступним чином (розподіл орієнтовний):</p> <ul style="list-style-type: none"> - робота на семінарських заняттях (відповіді на семінарах, виконання практичних завдань, розв'язання тестових питань на платформі дистанційного навчання Moodle), у разі їх пропусків з поважної причини – індивідуальні співбесіди на консультаціях за темами відповідних занять) – до 50 балів. <p>Присутність на лекціях і семінарах не оцінюється в балах. Пропуски занять підлягають обов'язковому відпрацюванню в індивідуальному порядку під час консультацій. Пропущене заняття має бути відпрацьоване впродовж двох наступних тижнів, при тривалій відсутності студента на заняттях з поважної причини встановлюється індивідуальний графік відпрацювання пропусків, але не пізніше початку екзаменаційної сесії.</p> <p>Студент, який повністю виконав програму навчальної дисципліни й отримав достатню рейтингову оцінку (не менше</p>

		<p>25 балів), допускається до підсумкового контролю з дисципліни.</p> <p>2. Підсумковий контроль Підсумковим контролем є залік. Він здійснюється у формі письмового тесту відповідно до вимог «Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» (https://nupp.edu.ua/uploads/files/0/doc/polozhennia/organizacia-osvit-procesu.pdf), а також «Положення про семестровий контроль в Національному університеті «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» (https://nupp.edu.ua/uploads/files/0/doc/polozhennia/semestr-kontrol.pdf.)</p>
Рекомендації до вивчення курсу	Загальні настанови та рекомендації щодо вивчення навчального курсу та підготовки до контрольних заходів	<p>Для належного опанування дисципліною «Історія міжнародних відносин» слід опрацювати базову літературу, яка забезпечить надання студентам знань про сутність процесів, що відбувалися в системі міжнародних відносин в минулому й відбуваються в сучасному світі, їх об'єктивну зумовленість, взаємозв'язки та взаємозалежності.</p> <p>Особливо ретельно слід зосередитись на виробленні умінь аналізувати й оцінювати явища міжнародної політики в контексті місця України в сучасному світі, застосовувати набуті знання для прогнозування політичних процесів на міжнародній арені.</p>
Примітки		

Примітки: 1. **РНЦД** – робоча навчальна програма дисципліни.
2. **ОП** – освітня програма.
3. **НП** – навчальний план.

